

Vastine

Dilemma ry

Unioninkatu 40A, 00014 Helsingin yliopisto

4.10.2012

<http://dilemma.fi>

Dilemma ry:n vastine koskien yliopistoreformityöryhmän esityksen jatkotyöstöä

Helsingin yliopiston filosofianopiskelijoiden ainejärjestö Dilemma ry haluaa saattaa mielipiteensä kuuluvaksi koskien reformityöryhmän ehdotusten 8.-13. sekä 24. ja 25. jatkotyöstöä humanistisessa ja valtiotieteellisessä tiedekunnassa. Katsomme kyseisissä ehdotuksissa esitettyjen toimintamallien ja päätösten muokkaamisen ja joustavoittamisen olevan lähtökohtaisen merkittävää edustamiemme opiaineiden, ja sitä kautta koko filosofian tutkimusalan tulevaisuuden kannalta Helsingissä.

Pidämme esityksen kohtia 8. ja 9. tarpeettoman jyrkkinä ja huonosti muotoiltuina. Vaikka vakihenkilöstön antamaa kandidaattitason opetusta voidaan pitää laadun- ja kulunvalvonnallisena ihanteena, ja pyrkiä tilanteeseen, jossa tuntiopetus on rajattu tarkasti kohdassa 9. mainitulle ryhmälle (dosentit, emeriti, doktorandit), on silti kysyttävä, mitä käytännöllistä syytä – opetuksellista tai taloudellista – on olla hyödyntämättä edellisiin ryhmiin kuulumattomien, vähintään tohtoritasoisten, vertaisarvioinnissa menestyneiden tutkijoiden pätevyyttä, mikäli vuotuinen budjetti sen vain sallii? Toivomuksemme on, että tässä nimenomaisessa asiassa ehdotuksen 9. lopussa mainittua ulkopuolisia asiantuntijoita koskevaa poikkeusta voitaisiin tarvittaessa soveltaa.

Vastine

Esitykseen 10. suhtaudumme, kuten aiemmassakin kannanotossamme, erittäin vastahakoisesti. Kandidaatintutkinnot, jotka laaja-alaisuutensa puolesta kattavat koko tiedekunnan synnyttävät kaksi ylitsepäase-mätöntä ongelmaa.

Ensimmäinen on oppiaineisiin erikoistumisen tuottama kaksi-osainen ongelma: yhtäältä maisteriopiskelija joutuu hankkimaan kahdessa vuodessa erikoistumisen tason, johon on nykyisessä mallissa varattu viisi vuotta. Toisaalta on epäselvää, miten hän voi tässä vaiheessa käytännössä hyödyntää kandidaattivaiheen opintojaan, joita leimaa täydellinen yleisluontoisuus? Varsinaisista tutkimusalojen välisistä synergiaeduista ei liene mielekästä puhua, mikäli ainekohtainen erkaantuminen tapahtuu vasta maisterivaiheessa, eivätkä kandidaattivaiheen opinnot kohdistu erityisesti mihinkään tutkimusalaan.

Toinen laaja-alaisen kandidaatintutkinnon ongelmista on kysymys opetushenkilöstön pätevyydestä ja opiskelijoiden kyvystä ottaa opetusta vastaan. Riippuen siitä, kuinka laaja-alainen kandidaattitutkinto tulee olemaan, ja kuinka oppiainekohtaisesti siihen liittyvä opetus on fokusoitunut, määräytyy myös opettamiseen vaadittavat pätevöitymisen kriteerien laajuus. Mikäli opetus on erittäin yleisluontoista, muodostuu ongelmaksi riittävän monipuolisesti koulutetun, yliopisto-opetuksen korkeat kriteerit täyttävän opetushenkilökunnan saatavuus. Mikäli taas kandidaattitason yleisopetus on jaettu osiin niin, että jokaisesta osa-alueesta vastaa kohdenoidusti yksi tai useampi asiantuntija, nousee kysymykseksi se, millaiset edellytykset keskiverto-opiskelijalla on ottaa vastaan pitkälle erikoistuneen ja runsaasti taustatietoutta vaativan aineen piiriin kuuluvaa opetusta?

Dilemma ry esittää vetoamuksen sen puolesta, että kandidaatintutkinnot säilytettäisiin edellä mainituista, puhtaasti käytännöllisistä syistä alaltaan niin kapeina kuin mahdollista. Kannatamme mallia, jossa oppiaineisiin erikoistutaan jo heti kandidaattivaiheessa.

Vastine

Mikäli kandidaatintutkintoa on pakko laajentaa, kannattamme valtiotieteellisessä tiedekunnassa esitettyä mallia, jossa kaikille yhteiset opinnot ovat erillinen, pakolliseen sivuaineeseen verrattava osio pääaineen opintojen rinnalla. Tässäkin tapauksessa toivomme, että kyseinen yhteisten opintojen osuus voidaan rajata osin laitos- ja tarvittaessa jopa oppiainekohtaisesti yllä esitettyjen ongelmien välttämiseksi.

Dilemma ry suhtautuu kriittisesti myös esitykseen 11. Vaikka kandidaattivaiheen opiskelijan opintojen pääpainon on eittämättä oltava kandidaattitason opinnoissa, emme näe syytä, miksi pääsy maisterivaiheen kursseille kandidaattivaiheessa pitäisi kategorisesti kieltää. Ehkä kiellon syynä on pelko, että kandidaattivaiheen opiskelijat ruuhkauttavat maisterivaiheen kurssit, mikäli niihin on mahdollista ottaa osaa vapaasti. On syytä muistaa että reformityöryhmän alkuperäisen ehdotuksen mukaan opiskelijan tulisi hankkia yksistään maisterivaiheessa se oppiainekohtainen pätevyyden ja erikoistumisen taso, joka nykyisessä mallissa saavutetaan viidessä vuodessa kandidaatti- ja maisterivaiheen aikana. Tässä mallissa pelko saattaisikin olla aiheellinen, sillä ilman varaslähtöä pääaineeseen maisterivaiheesta tulisi useimmille opiskelijoille auttamatta aivan liian raskas.

Katsomme, että mikäli pääaineet säilytetään osana kandidaattivaihetta, yllämainittu ongelma häviää. Samalla maisterivaiheen kursseille pääsemisen kontrollointi, mikäli sille on todellista tarvetta, helpottuu; oikeus maisterivaiheen kursseille osallistumiseen voidaan esimerkiksi rajoittaa pääaineopiskelijoihin tai pääaineopiskelijoihin jotka ovat suorittaneet kaikki kandidaattitason pääaineopinnot.

Vastine

Johtuen perustellusta vastentahtoisuudesta kandidaatintutkinnon hajauttamisesta tiedekuntatasolle, ei Dilemma ry katso esitystä 12. tarpeelliseksi, vaan kannattaa kouluttamisen organisointiin liittyvän vastuun säilyttämistä joko oppiaineilla tai laitoksilla.

Dilemma ry esittää jyrkän vastalauseensa esitykselle 13, koska katsoo sen toimivan epämielekkäästi yliopistolaitoksen ja avoimen yliopiston peruseriaatteet huomioon ottaen. On nurinkurista vaatia, että päätoiminen opiskelija joutuisi opetuksen organisaatorakenteen vuoksi väistämättä hakemaan oman aineensa - oli kyseessä sitten oppiaine tai tiedekunnallinen yhteisaine - opetusta oman yliopistonsa avoimelta puolelta, samalla vieden resursseja avoimen yliopiston varsinaisilta asiakkailta.

Liittyen filosofia-aineita koskeviin esityksiin 24. ja 25. Dilemma ry on omaksunut seuraavat kannat:

24. Valtiotieteellisessä ja humanistisessa tiedekunnassa opetettavat filosofia-aineet ovat historiallisesti ja metodologisesti hyvin läheisiä, ja niiden välinen tiivis yhteistyö onkin tarkoituksenmukaista. Filosofia on kuitenkin laaja ja monipuolinen oppiala, jonka lukemattomien tutkimus- ja sovelluskohteiden kirjo tekee kyseenalaisia yrityksistä lokeroida filosofia tiettyyn yksittäiseen tiedekuntaan saati tiivistää sitä yhdeksi yleisfilosofiseksi kandidaattiohjelmaksi. Filosofia-aineilla on hedelmällisiä yhteistyökumppaneita niin humanististen kuin valtiotieteidenkin kentässä, joten on mielekästä, että filosofiaa voi pääaineopintojensa alusta alkaen opiskella molemmissa tiedekunnissa. Näin mahdollistetaan työllistymisenkin kannalta olennainen, syvälliseen asiantuntijuuteen johtavan erikoistumisen aloittaminen jo kandidaatinopintojen aikana.

Vastine

25. Vastustamme ruotsinkielisen filosofianopetuksen osion siirtämistä pois Helsingistä vedoten opiskelijoille opintovaiheen myötä kaupungista toiseen muuttamisesta koituvaan haittaan sekä hankaluuksiin opetuksen laadun yhdenmukaisuuden valvomisessa.

Vastine on laadittu Dilemma ry:n hallituksen jäsenten keskenään sekä filosofiaoppiaineiden edustajien kanssa käymien keskustelujen pohjalta.

Dilemma ry:n puolesta

Niko Lempa,
teoreettisen filosofian opintovastaava

Anni Tolvanen,
puheenjohtaja

Liitteet:

LIITE 1

Dilemma ry:n kannanotto reformiryhmän raportista,
toukokuu 2012

Vastine